

MOTÝL

Zákon krvi

Michaela Ella Hajduková

Zákon krvi

Zákon krvi

Michaela Ella Hajduková

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Copyright © Michaela Ella Hajduková 2015
Design © Motýl design
Cover photo © Veronika Bohumelová/Mantheniel photography
Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl

ISBN: 978-80-8164-063-6

Moja hlboká vďaka patrí ľuďom, ktorí mi pomáhali pri tvorbe tejto knihy. Odborníčke na dejiny Jane Turčíkovej, odborníkovi na Košice Milanovi Kolcunovi, psychiatrické Erike Pálovej a v neposlednom rade spisovateľke Števkke Opremcákovovej. Bez jej dôležitého postrčenia by som tento príbeh nikdy nenapísala. Taktiež som veľmi vďačná aj Nemke Lei Buseckovej a jej prababke, ktoré mi objasnili niekoľko dôležitých faktov týkajúcich sa mládeže v Nemecku počas druhej svetovej vojny. Vyjadrujem veľkú vďačnosť skupine Lyriel za množstvo inšpiratívnej hudby. Poďakovať sa chcem aj človeku, ktorý má najväčšiu zásluhu na tejto knihe – môjmu manželovi Andymu za trpezlivosť, podporu a lásku, ktorými ma hojne zásoboval počas písania.

Túto knihu venujem mamám.

Tým lebensbornským, ktoré porodili dieťa, a nikdy viac ho už nevideli.

Tým, ktorým cez vojnu uniesli deti na prevýchovu do Nemecka.

A napokon tým, ktoré prišli o deti v koncentračných táboroch.

Predstaviť si ich bolesť je nemožné.

1. ČASŤ

Eliza

Prológ

Jún 1980

Vietor, dážď, sneh i slnko ničili tých niekoľko písmen celé desaťročia, a predsa sú stále drzo tu. To bolo prvé, čo mi napadlo pri pohľade na veľkú bránu a nápis nad ňou. Nikdy by som neverila, že sa sem vrátim. Ani že to bude za takýchto okolností. Celú cestu som premýšľala o tom, čo budem cítiť, keď budem stáť v tomto mŕtvom priestore. A teraz? Iba premýšľam nad tými písmenami a nad tým, aký je to paradox, že tu rastie tráva. Nikdy som nebola zvlášť veľký senzibil, ale keď som urobila prvý krok za bránu, akoby na mňa niečo spadlo. Ako ťažký záves nasiaknutý neviditeľnou vodou. Nepodlomili sa mi kolená. Ani som nespadla na zem. Iba niekde blízko srdca som pocítila neodbytný pocit, že som sa vrátila niekam, kde to dokonale poznám.

Toto však nebolo o mne.

Ale o *nej*.

Toto bol *jej* príbeh.

1. kapitola

Máj 1980

Odkedy si pamätám, bola u nás situácia vždy takáto. Deň čo deň som vídávala starú mamu sedávať v salóne pri veľkom okne, ako sa dívala niekam do záhrady. Podozrievala som ju, že sa pozerá do minulosti, lebo pohľad mala uprený omnoho ďalej ako na storočné duby. Celé hodiny sa nepohla, iba občas sa narovнала a vzdychla si. Bola takmer nevládna. Predsa len, vek osemdesiat rokov nie je na vyskakovanie. Moja starká však mala byť omnoho čípernejšia, lebo nemala veľa zdravotných problémov, dokonca jej nerobilo problém chodiť po schodoch a občas sa prejsť po záhrade. Nemala som rada, keď sa zadívala niekam preč a povedala, že jej vek je trestom alebo že Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Bolo to ako verejné tajomstvo medzi nami a nepísané pravidlo, že o tom, že ju niečo trápi či ťaží, sa nesmie hovoriť. Nikdy sme tú hranicu neprekročili.

Moja mama pracovala ako psychologička a svoju ordináciu mala v centre mesta. Viem, že už ako dieťa som nemala rada, keď sa na mňa zadívala svojím vešteckým pohľadom a dokázala vždy vycítiť, čo sa deje. Na druhej strane, občas mi to dosť pomohlo, keď som v puberte potrebovala, aby aj bez slov pochopila, čo sa vo mne odohráva. Vtedy to bolo ideálne. A dnes môžem povedať, že sme ako dobré priateľky, hoci niekedy mám pocit, že nemáme ako matka a dcéra vôbec nič spoločné.

V každej voľnej chvíli sa venuje záhrade. Je to jej pýcha. Kálie, hortenzie, ľalie, popínavé ruže na oblúkových stojanoch –

veľa farieb vo veľkom priestore. Hovorí, že sa v nich dokonale stráca a že ju upokojujú.

S týmito dvoma ženami som celý život žila a žijem aj ja. Iba my, ženy troch rôznych generácií v tejto veľkej starej vile s obrovskou záhradou neďaleko Mníchova. Na svojho starého otca sa pamätať nemôžem, zomrel krátko po skončení vojny. A môj otec skonal krátko po mojom narodení. Mama otca milovala tak veľmi, že si nikdy nikoho iného ani nehľadala a ostala dobrovoľne slobodnou matkou. Ako to bolo so starkou a starým, to som sa nikdy nedozvedela. *Oma* hovorila vždy málo a o svojej minulosti skoro vôbec. Akoby jej život pred narodením mamy pred rokom 1941 ani neexistoval.

A muž v mojom živote... je stále rovnaký. Dala nás dokopy náhoda, ako zvykne so smiechom používať tú gýčovú vetu Nick vždy, keď sa na to niekto opýta. Mala som osemnásť a za sebou úspešne zložené skúšky na univerzitu. On dvadsaťpäť. Od tej chvíle sme jednoducho cítili, že chceme byť spolu.

„Zasa si mala zlé sny, Laura?“ prerušil moje spomienky rozospatý Nickov hlas. Sedela som v kresle na balkóne jeho bytu a pila kávu. Nechcela som ho budiť. Prišli sme až nadránom. Nikdy som nevedela dlho spať. Aj preto som tu strašila od východu slnka v Nickovom vyťahanom svetri. Možno som sa len chcela presvedčiť, že sa mi chcelo tvoriť. Jeho bosé nohy sa presunuli ku mne a na líce mi vtisol pusy. Sadol si do druhého kresla, zazíval a prehrabol si vlasy.

„Hej,“ zachmúrila som sa a spomenula si na ďalšiu ťažkú nočnú moru. Neprešlo to, naopak, stupňuje sa to. Sníva sa mi o starom dome, o žene v zrkadle, ktorá plače krv, o deťoch, ktoré plačú a ja ich neviem nájsť, o mužovi, ktorý strieľa... a mnohých ďalších situáciách, z ktorých sa budím spotená a vyplašená. Skúšala som si aj spomenúť, kedy sa to začalo, ale muselo to prísť pomaly a nenápadne, lebo na začiatok toho všetkého si ozaj nespomínam. Jediná spojitosť, ktorá sa mi vy-

bavuje, je, keď sme začali brať v škole medzivojnovú módu. A to je už dobrých zopár mesiacov.

„Mala by si to skúsiť povedať mame. Ja ti s tým neviem pomôcť. Aj keby som veľmi chcel.“

„Urobím ti kávu,“ vstala som a šla do kuchyne.

Nick vedel, že sa o tom nerada bavím. Sme spolu už dva roky a je to veľmi šťastné obdobie. Rozumieme si a ľúbime sa. Prvýkrát sme sa stretli v Mníchove. Išla som práve zo školy a on tam bol ako turista. Chcel si obzrieť mesto, kde žili jeho starí rodičia, ktorí sa pred vojnou odsťahovali do Ameriky. Sama neviem, čo sa vtedy na ulici medzi nami stalo, faktom však je, že keď odišiel, netrvalo dlho a vrátil sa. Kvôli mne. Usadil sa v Mníchove a našiel si prácu. Šikovný mladý architekt s tým nemal najmenší problém. Bola to šťastná náhoda. Mne totiž odpadla prednáška a spolužiačky ma vytiahli do mesta. Vrazili sme do seba, keď fotil námestie.

„Prečo si vstal vlastne takto skoro? Toto nie je tvoja hodina,“ podpichla som ho, keď som položila na stolík kávu.

„Zobudil ma smäd. Na čom pracuješ?“ hodil pohľad na roztvorené dosky na stolíku.

„Na návrhu svadobných šiat pre kamarátku,“ pochválila som sa a nadula od pýchy.

„Fíha, super! Určite to urobíš geniálne. A keď ich ušiješ, priprav sa na ďalšie zákazky. Si veľmi šikovná.“

Jeho uznanie bolo viac ako všetko. Naklonila som sa a vtisla mu pusu.

„Aké máš dnes plány?“

„Pôjdem sa domov učiť. Mám skúšku z dejín umenia.“

„Večer prídeš?“

„Ešte neviem. Zavolám ti.“

„Fajn,“ dopil kávu a vstal. „Idem naspäť do postele. Naozaj nie je ešte moja hodina.“

Zasmiala som sa a vzala do ruky dosky. Možno som len chcela vytisnúť z hlavy myšlienky na nočné mory.

2. kapitola

Ležím krížom na posteli, na krku cítim šteklenie bielej kožušinky, ktorá lemuje hebký čierny župan z jemného saténu. Medzi krvavočervené, starostlivo narúžované pery si vkladám cigaretu v dlhej čiernej špičke a nohami hompálam vo vzduchu v rytme skladby, ktorá sa rozlieha po spálni. Platňa vydáva tahavé zvuky sprevádzané praskaním starého gramofónu. Sag mir wo die Blumen sind, wo sind sie geblieben, sag mir wo die Blumen sind, was ist gescheh'n... spieva Marlene. Zdá sa mi, že všetko je čiernobiele, iba moje ústa majú farbu krvi. Zrkadlo ukáže môj pokrivený obraz a ďalší hneď za mnou. Muž. Mieri pištoľou. Oči mu horia. Strieľa na mňa.

Strhla som sa a vzápätí si uvedomila, že ležím v posteli. Nemala som župan, nespievala Marlene, ale vo vzduchu som ešte cítila zvyšky dymu z cigarety. Posadila som sa a zapla lampu na nočnom stolíku. Vodu z pohára som vypila na jeden dúšok. Moje telo kleslo späť do posteľe, ale svetlo som nechala svieťiť. Chytala som dych a myslela na to, že ten sen sa mi nezdal prvý- ani poslednýkrát. Navyše bol ako vždy akýsi pomotaný. Miešali sa v ňom symboly vojny s povojnovým obdobím, inokedy predvojnovým. Bála som sa zhasnúť svetlo a zavrieť oči. Po čase som však bola taká unavená, že viečka sa mi privreli samy.

Zobudila ma búrka. Dažďové kvapky kosili krajinu za oknom a mne sa nechcelo vyliezť z posteľe. Zakuklila som sa do prikrývok a odignorovala svet. Onedlho som však v tme poci-

tila stúpajúcu horúčavu. Nepáčilo sa mi to, a tak som odhodila prikrývku a pustila k sebe vzduch. Vedela som, že už nezaspím, preto som sa rozhodla zísť dole.

Iba v ponožkách so zaspatým výrazom na tvári som kráčala po schodoch, keď sa mi odrazu zobudili aj zmysly. Môj nos zachytil rôzne vône, ktoré definoval ako bábovku a bielu kávu, moje obľúbené raňajkové menu. Na poslednom schode sa prebrala aj moja myseľ, lebo som odrazu vedela, že mama je doma, že dnes nešla do práce, lebo bábovka a biela káva boli jej špecialitou. Naša pomocnica v domácnosti Mila robila vždy niečo celkom iné. Zdravé ovocné či zeleninové misy. Boli síce skvelé, aj Mila bola perfektná, ale mamine raňajky sú predsa len iná liga. Posledné, čo mi pred vstupom do priestrannej kuchyne napadlo, bolo to, že je sobota, a preto pripravuje raňajky mama a nie Mila, ktorá má cez víkendy voľno. Naozaj, úžasný objav takto zavčas.

„Dobré ráno,“ so zíváním som si sadla k stolu. Mama položila predo mňa môj veľký obitý hrnček s bielou kávou a modrý tanier s dvoma kúskami bábovky. Obdarila som ju úsmevom a vzala do ruky hrnček, z ktorého stúpala para. Už len vôňa kávy ma vzpružila a pripomenula mi detstvo.

„Tak, aké máš dnes plány?“ sadla si mama oproti mne, utierajúc si ruky do zástery. Vôbec nevyzerala ako seriózna psychologička, ale ako typická gazdinka.

„Asi upratovať,“ povedala som, keď som prehltna prvý kúsok bábovky. „Moja izba si to už zaslúži.“

„To je slovo do bitky,“ zasmiala sa mama, keďže ma poznala. Upratovanie nebolo mojou zvlášť silnou stránkou. „A čo nové v škole?“ Otázka ma rozosmiala. Vyznelo to, akoby som bola malá školáčka.

„Včera som sa uliala z poslednej prednášky,“ povedala som a sledovala, ako sa mame zodvihlo jedno obočie. Aby naoko ukázala svoj veľký hnev, pohrozila mi prstom.

„No tak, mami, už nemám desať, už ma nevychováš,“ smiala

som sa. „Ale vážne, nebola až taká dôležitá a navyše bola suplovaná.“ Zagúľala očami, ale ostala ticho.

„Chcela som ísť dnes do záhrady, ale...“ kývla hlavou na kvapkami dažďa zmáčané okno.

„Budeš to musieť jeden deň prežiť,“ usmiala som sa a dojedla posledný kus bábovky. „Ďakujem za raňajky,“ vtisla som jej na líce veľkú pusu a preťahujúc sa som sa odviekla na schody.

Pootvorila som okno a vpustila dnu čerstvý vzduch. Moja mama nemala veľmi v láske dažď, ale ja som milovala jeho vôňu. Odišla som od okna, aby som ustlala posteľ, a zamierila som do kúpeľne umyť sa.

Zdalo sa mi, že dom je prázdny. Jeho tiché chodby ožarovali blesky a rozliehali sa nimi dunivé zvuky hromu a stále neutíchajúceho dažďa. Lialo už celý deň. Okolo tretej som už nemala v izbe čo upratať, a tak mi napadlo zájsť za mamou. Zastala som pred dverami do jej izby na prízemí, kde sa presťahovala ešte pred niekoľkými rokmi kvôli starkej, aby k nej bola čo najbližšie. Nepočula som však odtiaľ žiadne zvuky. Dokonca ani jej klepkanie do klávesnice počítača či nahrávanie jej úvah o pacientoch do diktafónu.

Zaklopala som. „Mami?“ Nič. Mykla som plecami a prešla do haly. Na vysokom okrúhlom stolíku s telefónom stál o vázu s kvetmi opretý lístok.

Nechcela som ťa rušiť v upratovaní, starká chcela zájsť do kostola, tak sa vrátíme niekedy podvečer. Mama.

Mohlo mi to napadnúť. Pozrela som sa na vchodové dvere. Po ich sklenej výplni stekali dažďové kvapky. To bolo ďalšie starkino „oblúbené“ tajomstvo. Keď bolo sychravo, zamračené alebo akékoľvek depresívne počasie, chodievala často do kostola. Nemala som z nej pocit, že by bola prehnane veriaca, ale akoby sa potrebovala obklopovať soškami anjelov a raz za čas spočinúť pod chladivými kupolami starej katedrály v meste.

Vrátila som sa späť na schody s rukami vo vreckách teplákov, úporne premýšľajúc, čo budem robiť. Akosi sa mi do ničo-

ho nechcelo a Nick mal dnes prácu. Zastala som na poschodí a pohľad mi padol na mohutný obraz, na ktorom bolo namaľované dievčatko v bielych šatách na hojdačke. Bola to moja mama ako dieťa. Ako malá som strávila pri tomto obraze dlhý čas. Nešlo mi do hlavy, že aj moja mama bola kedysi dieťaťom.

Teraz sa mi však pohľad zastavil na niečom inom. Na ozdobnom ráme sedela hrubá vrstva prachu. Vrátila som sa teda do svojej izby po prachovku a prostriedok proti prachu, a po ceste z izby som vzala aj stoličku. Najskôr som opatrne pretrela spodok a boky rámu, potom som vyliezla na stoličku, aby som dosiahla na vrchnú časť. Buď však bola stolička dosť nízka, alebo obraz vysoko, musela som sa postaviť na špičky, aby som dosiahla až hore. Obraz zvyčajne čistila mama a tá je vyššia ako ja, takže ona by tento problém nemala. Keď som sa však pokúšala dostať sa prachovkou na koniec, namiesto toho, aby som si presunula stoličku, som sa viac natiahla. Hneď som však zistila, že to bol sprostý nápad, lebo stolička sa nebezpečne zaknísala a ja som sa spolu s obrazom, na ktorý som sa v panike zavesila, ocitla na zemi. Bol to teda riadny rachot. Srdce mi trieskalo ako o dušu a pohľadom som sa snažila skontrolovať obraz. Bol v poriadku. Potom som však zazrela niečo, čo ma veľmi prekvapilo. Maľba nevisela len tak na stene, niečo zakrývala. To niečo boli dvere.

3. kapitola

V prvom momente mi nenapadlo nič rozumnejšie, iba vstať a otvoriť ich. Boli však zamknuté, čo som mohla predpokladať. Ostala som sklamaná. V tomto dome sú dvere, ktoré ktosi zakryl obrazom, sú zamknuté a ja nezistím, čo je za nimi.

Hneď som si pomyslela na starkú. Čo ak dvere nejako súvisia s jej tajomstvom. A vtedy to prišlo. Zatúlaná spomienka. Matná a taká blesková, ako vedia byť niektoré staré, zastrčené kde-si hlboko v nevedomí, pripravené vyplávať vo vhodnej chvíli. Pred niekoľkými mesiacmi som našla pri veľkom upratovaní povaly kľúč. Veľmi sa mi páčil. Bola to krásna starožitnosť. Hneď som ho ukázala mame, ale ani ona nemala tušenia, od čoho by mohol byť. Nechala som si ho a zavesila do zväzku kľúčov, ktorý som nosila stále so sebou.

Vybehla som po schodoch a zamierila do svojej izby. Kľúč som vybrala zo zväzku a vrátila sa k objaveným dverám. Chvíľu som však pred nimi len bezradne postávala a obracala kľúč v rukách. Prečo boli zamknuté a ukryté za obrazom? Čo je za nimi, čo nemám vidieť? Vie o tom mama? Usúdila som, že ak by vedela, povedala by mi o tom. Kľúč predsa videla.

Nadýchla som sa a opatrne vsunula kľúč do zámky. Dvere šli otvoriť ťažko. Keď sa mi to však podarilo, vpustila som do malej tmavej izby svetlo. Bolo ho síce málo, ale dosť na to, aby moje oči postupne rozoznali, čo sa v miestnosti nachádza. Dve okná oproti dverám boli zastreté čiernou látkou. Po pravej strane stála kovaná posteľ s pekne vypracovaným záhlavím do tvarov rôznych kvetov. Prešla som izbou k oknám a skú-

sila z nich zložiť látku. Nešlo to. Cez okná len veľmi slabučko presvitalo svetlo. Zamyslela som sa. Došlo mi, že po stene sa plazí v dlhom páse hustá popínavá zeleň. Zavesila som teda látku na klinec a vrátila sa k dverám. Skúsila som nahmatať vypínač, ale svetlo sa, samozrejme, nerozsvietilo. Vrátila som sa teda do svojej izby po baterku, aby som mohla pokračovať v prieskume.

Zapla som ju. Jej svetlo klzalo po zariadení izby. Bola to dievčenská izba. Napovedal mi to paraván vedľa postele posiaty ružovými a červenými kvetmi. Z druhej strany postele stál stolík so zrkadlom a malá taburetka, čalúnená takým istým vzorom, aký mal paraván. Všade bola hrubá vrstva prachu a pavučín. Odrazu som vykrikla. Oslepilo ma svetlo. Čosi som zazrela! Zrkadlo! Bože, skoro som si od strachu cvrkla! Svetlo baterky ľahko prechádzalo po vysokom zrkadle v ozdobnom drevenom ráme a moje srdce ešte chvíľu bilo tak silno, akoby mi chcelo vyskočiť von z hrude.

Keď som sa upokojila a začala uvažovať, prvé, čo mi napadlo, bolo, že to bola mamina izba. Lenže prečo by ju potom niekto takto pečatil? Prešla som baterkou do prednej časti izby a svetlo dopadlo na stolík oproti dverám a na dve skrine na vedľajšej stene. Koberec bol tiež plný kvetov a luster mi pripadal ako robený na objednávku. Nádherná práca s kvetmi v jemných farbách zo skla. Na stolíku ležali nejaké veci. Ozdobná kefa na vlasy, hrebeň z tej istej série, pekný stojan na sviečku a fotografie v strieborných rámoch. Vzala som jednu do ruky, aby som si ju mohla lepšie obzrieť. Bolo na nej dievča, omnoho mladšie ako ja. Malo svetlé šaty a sedelo na hojdačke. Bolo mi povedomé. Spomenula som si, že je to hojdačka z maminho obrazu, ktorá je stále zavesená na strome v záhrade. Dievča však v nijakom prípade nebolo moja mama.

Bola to usmiata svetlovlasá dievčina. Vlasy, ktoré jej v lokničkách padali na plecيا, mala previazané stužkami. Na tvári jej bolo badať bezstarostnosť detstva a šťastie. Na ďalšej stála

pri hojdačke mladá žena s účesom z predvojnovnej éry a objí-
mala dievča. Bola to moja stará mama. Spoznala som ju hneď.
Na tejto fotografii však vyzerala inak, ako som ju poznala.
Bola šťastná, veľmi šťastná. Nikdy som na jej tvári nevidela
ani len úsmev! Tuho som premýšľala, kto je to dievča, keď
som odrazu začula za sebou šuchot a čosi zavrzgalo. Okam-
žite som vstala a otočila baterku tým smerom. Skriňa bola
pootvorená. Nerozumela som tomu. Keď som vošla, bola za-
tvorená. Určite.

Podišla som k nej a otvorila ju. Bolo v nej oblečenie pou-
kladané na poličkách a niekoľko povešaných šiat. Medzi nimi
som okamžite našla tie, ktoré sa najviac ponášali na šaty z fo-
tografie. Oblečenie páchlo stuchlinou. Kto je, preboha, to
dievča? Čosi za mnou buchlo. Zľakla som sa. Vystrašene som
behala baterkou po celej izbe, ale nik tu nebol. Urobila som
krok a na niečo som stúpila. Mohla to byť vec, ktorá narobila
toľko hluku. Možno odniekiaľ spadla. Lenže ako? Moja zveda-
vosť bola vybičovaná na maximum. Kniha.

Vzala som ju do ruky a prečítala si nápis *Môj denník*. Otvo-
rila som ju a na prvej strane ma zaujalo krasopisom napísané
meno *Eliza Krämerová*. Priezvisko bolo naše, ale meno som
nikdy nepočula. Otočila som ďalšiu stranu a potom ďalšiu.
Prekvapene som otvorila ústa a neveriaco sa dívala na prázd-
ne stránky. Nebolo na nich vôbec nič. Prevracala som den-
ník neznámej obyvateľky tejto izby z každej strany. Bol však
prázdny.

Zatvorila som skriňu a znovu prešla baterkou po izbe. Nešlo
mi to celé do hlavy. Kto tu býval a prečo je izba zatvorená?
Znova som sa pozrela do denníka a pri prevracaní strán sa mi
zazdalo, že kdesi na konci som čosi zazrela.

„Bože!“ zvýskla som a prudko ustúpila, pričom som chrb-
tom narazila do skrine. Denník mi vypadol z ruky, akoby pá-
lil. To čosi bola totiž krvavá machuľa. Červená, akoby ju tam
urobil niekto práve teraz.

Môj mozog to odmietal akceptovať. Skúsila som potriať hlavou, zažmúрила som oči, ale keď som znova vzala denník do ruky a posvietila naň baterkou, bolo to stále tam. Moje srdce sa pomaly upokojilo a oči si privykli na to, že sa možno dívam na niečo neskutočné.

„No tak, spamätaj sa!“ dohovárala som si a posvietila na šmuhu. Určite to má logické vysvetlenie. Pritisla som si stránku tesne k očiam a vtedy som zistila, že to nie je obyčajná škvrna. Je tam čosi napísané, ale veľmi drobným písmom. Lúštila som nápis, ktorý sa podobal na nejaké znaky. Pootočila som denník, či náhodou nepozerám zo zlého smeru. Znaky nadobudli tvar, ktorému som rozumela. Boli to číslice. Jeden, deväť, tri, deväť...

Bola to len sekunda, v ktorej som sa prudko nadýchla a nestihla zo seba vydať hláska, keď ma obklopilo žiarivé svetlo, ktoré prebilo biele stránky.

Stála som v strede izby zaliatej slnkom. Bola to tá istá izba, v ktorej som bola len pred chvíľou. Teraz som sa snažila spomenúť si, čo sa vlastne stalo. Ťažko sa mi dýchalo a zdalo sa mi, akoby nejaký obraz o tmavej izbe vyprchával zo mňa až prirýchlo. Ako sen, keď sa človek zobudí a snaží sa spomenúť si, ale už mu uniká pomedzi prsty. Mykla som teda plecami a pomaly prešla k zrkadlu. Skontrolovala som si zlatisté lokne previazané modrou stužkou a zatočila sa v nových belasých šatách s bielym golierikom a jemnými volánikmi namiesto rukávov na ramenách. Zasmiala som sa. Veľmi sa mi páčili. Dostala som ich začiatkom roka na moje sedemnásťte narodeniny. Zadívala som sa na svoje nohy. Moje prvé topánky na nizučkem podpätku. Toľko šťastia naraz! Točila som sa, prezerala si svoj nový zovňajšok a takmer by som bola zabudla, aký je dnes dôležitý deň.

„Eliza!“ Pozrela som sa na mamu stojacu vo dverách. „Poď už. Je najvyšší čas.“

„Ešte nie. Prosím, ešte chvíľku,“ zaprosila som a vybehla z izby. Chcela som si tento dom zapamätať, keďže nadhlo odchádzame. Nielen do iného mesta, ale aj krajiny. Znovu. Po niekoľkýkrát v živote opustím svoje rodné Nemecko. Chcela som oddialiť tú chvíľu, hoci kufre už ležali v aute pred domom. Vedela som, že je najvyšší čas, a preto som lietala po poloprázdnych izbách ako vietor. Milovala som tento dom. Vyrastala som tu od malička a teraz zasa niekam odchádzame.

„Eliza, no tak pod,“ láskavo ma oslovila mama, keď som schádzala schodmi dole, smutne si prezerajúc všetko okolo seba.

„Veď sa vrátíme.“

„Hej, ale kedy? O niekoľko mesiacov, rokov? Aj to len možno.“ Otec bol tentoraz pracovne vyslaný do Československa a mňa s mamou vzal so sebou, lebo to malo byť, ako vždy, na dlhší čas.

Mama ma objala, usmiala sa na mňa a spolu sme vyšli do záhrady. „Mám pre teba prekvapenie, dievčatko,“ zašepkala mi do lokní. Pri mojej hojdačke stál otec a v ruke držal novučičský fotoaparát. Od šťastia som zvýskla a bežala k hojdačke. Hojdačka som sa stále vyššie a dívala sa na dom. Bolo mi stále smutno, že odchádzame, ale fotografia, to bolo niečo. Na mamin pokyn som sa prestala hojdať. Podišla ku mne, aby mi upravila rozlietané lokne. Nechala som sa odfotiť. Otec mi urobil fotku ešte aj s mamou a potom ma už ťahala za ruku preč.

Kým som nastúpila do auta a šofér zatvoril dvere, poslednýkrát som si obzrela dom. Zostane v mojej pamäti, kým sa nevrátíme.